

ASSESSING AWARENESS OF STUDENTS OF THE THAI NGUYEN UNIVERSITY OF SCIENCE ON PLASTIC WASTE AND PLASTIC WASTE REDUCTION

Nguyen Thu Huong*, Nguyen Thi Tuyet, Itphavanh Duangphachanh,

Dang Thu Huyen, Tran Trung Hieu, Tran Thi Hai Vy

TNU - University of Sciences

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	05/5/2021	The article focuses on studying the current status of plastic waste generation by students of the University of Science, along with an assessment of students' awareness in the school about reducing plastic waste. The author uses methods of information collection, actual survey and statistical methods of information processing. The author surveyed 188 students. Focusing on a group of 4 students majoring in Law, Tourism, Management Science, and Environmental & Resource Management. As a result, the plastic waste generated by students every day is mainly: Drinking water bottles, plastic bags, styrofoam boxes, breadcrumbs, cups & straws. A percentage of 95.7% of the students of the Faculty of Natural Resources & Environment have the correct perception of the decomposition time of plastic bags. Most of the students are aware of the harmful effects of plastic waste on the environment such as: biodiversity, landscape degradation, sewer blockages... The 3rd and 4th year students took more active actions to reduce plastic waste than the 1st and 2nd year students when they were learned about Environment & Sustainable Development. Such actions as: bring a personal water bottle, reduce at least 1 plastic bag/day.
Revised:	26/5/2021	
Published:	01/6/2021	
KEYWORDS		
Plastic waste		
Awareness		
Students		
University of Science		
Reduce		

ĐÁNH GIÁ NHẬN THỨC CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC THÁI NGUYÊN VỀ CHẤT THẢI NHỰA VÀ GIẢM THIỂU CHẤT THẢI NHỰA

Nguyễn Thu Hường*, Nguyễn Thị Tuyết, Itphavanh Duangphachanh,

Đặng Thu Huyền, Trần Trung Hiếu, Trần Thị Hải Vy

Trường Đại học Khoa học - ĐHTH Thái Nguyên

THÔNG TIN BÀI BÁO		TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	05/5/2021	Bài báo tập trung nghiên cứu hiện trạng phát sinh chất thải nhựa của sinh viên Trường Đại học Khoa học, cùng với đó là đánh giá nhận thức của sinh viên trong trường về việc giảm thiểu chất thải nhựa. Tác giả sử dụng phương pháp thu thập thông tin, điều tra khảo sát thực tế và phương pháp thống kê xử lý thông tin. Tác giả đã khảo sát 188 sinh viên. Tập trung vào nhóm sinh viên 4 ngành Luật, Du lịch, Khoa học Quản lý, Quản lý tài nguyên & môi trường. Kết quả thu được rác thải nhựa phát sinh của sinh viên hàng ngày chủ yếu là: Chai nước uống, túi ni-lông, hộp xốp, vỏ bim bim bánh mì, cốc & ống hút. Có tới 95,7% sinh viên Khoa tài nguyên & Môi trường có nhận thức đúng về thời gian phân hủy của túi ni-lông. Đa phần sinh viên đều nhận thức được tác hại của chất thải nhựa tới môi trường như: Suy giảm đa dạng sinh học, suy giảm cảnh quan, tắc nghẽn cống rãnh... Nhóm sinh viên năm 3, 4 có các hành động tích cực để làm giảm thiểu chất thải nhựa hơn là nhóm sinh viên năm 1, 2 khi mà các em đã được học phần Môi trường & Phát triển bền vững. Các hành động đó như: mang bình nước cá nhân, giảm thiểu ít nhất 1 túi ni-lông/ ngày.
Ngày hoàn thiện:	26/5/2021	
Ngày đăng:	01/6/2021	
TỪ KHÓA		
Chất thải nhựa		
Nhận thức		
Sinh viên		
Đại học Khoa học		
Giảm thiểu		

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.4452>

* Corresponding author. Email: huong.nt@tnus.edu.vn

1. Giới thiệu

Hàng năm, khoảng 8 triệu tấn rác thải nhựa đổ ra biển, tương đương cứ mỗi phút lại có một xe tải chở đầy rác đổ ra biển. Việt Nam là một trong 5 quốc gia có lượng rác thải nhựa đổ ra biển nhiều nhất trên thế giới. Theo báo cáo của ngành công nghiệp thực phẩm châu Á (FIA, 2019), đã có khoảng 545.000 tấn chất thải nhựa bị rò rỉ ra đại dương ở Việt Nam vào năm 2017. Chất thải rắn, đặc biệt là rác thải nhựa đã tác động không nhỏ đến sự phát triển kinh tế- xã hội của mỗi quốc gia, đến hoạt động hàng hải, đánh bắt hải sản, du lịch cũng như nguy cơ ảnh hưởng gián tiếp đến sức khỏe con người [1].

Thanh niên có sức mạnh to lớn để quyết định tương lai của Trái đất. Họ có thể tác động đến sự thay đổi nhờ sử dụng năng lực của mình với tư cách là công dân, người tiêu dùng, người vận động và người tạo ra sự thay đổi để dẫn đầu những lối sống thay thế. Từ khắp nơi trên thế giới, nhiều thanh niên đang tìm kiếm giải pháp đối với những thách thức của thế giới đang phải đối mặt hiện nay như biến đổi khí hậu, ô nhiễm chất thải nhựa [2].

Tại Việt Nam, các nhà khoa học đã triển khai một số nghiên cứu về các vấn đề môi trường như: “Đánh giá nhận thức – thái độ - hành vi của sinh viên trường Đại học Cần Thơ về biến đổi khí hậu” [3]; “Khảo sát sơ bộ thành phần và hiện trạng quản lý chất thải nhựa tại xã Long Trị A, huyện Châu Thành, tỉnh Hậu Giang” [4], “Kết quả đánh giá học sinh, sinh viên sau giảng dạy thực nghiệm môn học khởi nghiệp và môn kinh tế xã hội địa phương tại các trường Trung cấp, Cao đẳng trên địa bàn tỉnh Hà Giang” [5] hay “Giáo dục nâng cao nhận thức về hạn chế chất thải nhựa cho trẻ mầm non và học sinh tiểu học trên địa bàn thành phố Thái Nguyên và Sông Công, tỉnh Thái Nguyên” [6]. Điều này cho thấy các nhà khoa học đã có những quan tâm về nhận thức, thái độ, hành vi của các bạn sinh viên về các vấn đề môi trường, hay giáo dục trẻ nhỏ trong hạn chế chất thải nhựa. Tuy nhiên, chưa có nghiên cứu nào được thực hiện về nhận thức của sinh viên về chất thải nhựa và đánh giá việc thực hiện các giải pháp để giảm thiểu chất thải nhựa trong sinh viên. Chính vì vậy, nghiên cứu này được thực hiện nhằm khảo sát nhận thức của các sinh viên về vấn đề chất thải nhựa hiện nay. Đồng thời, nghiên cứu cũng đưa ra những giải pháp cho các bạn trẻ - những người chủ tương lai của đất nước sẽ có những hành động thiết thực hơn để giảm thiểu chất thải nhựa.

2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp thu thập tài liệu:

Trong nghiên cứu này, tác giả đã thu thập, tổng hợp và phân tích các tài liệu, sách báo, tạp chí và các số liệu liên quan đến nội dung nghiên cứu bài báo.

Phương pháp điều tra khảo sát trực tuyến:

Sử dụng bảng phiếu câu hỏi trực tuyến để đánh giá nhận thức của sinh viên về việc giảm chất thải nhựa của sinh viên trường Đại học Khoa học. Thực hiện lấy mẫu phiếu điều tra ngẫu nhiên trong 4 nhóm sinh viên được chọn là sinh viên các ngành: Khoa học quản lý, Luật, Du lịch, Quản lý tài nguyên và môi trường.

Xác định đơn vị mẫu cần chọn, cỡ mẫu là 188 phiếu Theo SLovin $n = N/(1 + Ne^2)$. Trong đó: N là tổng số sinh viên chính quy 2287 sinh viên; e là sai số cho phép $7\% = 0,07$; n là số sinh viên đại diện [7]. Trong 188 sinh viên đó sẽ chia đều cho 4 nhóm ngành, mỗi nhóm 47 sinh viên.

Thang đánh giá nhận thức:

- 0% - 20%: Thấp
- 20% - 40%: Tương đối thấp
- 40% - 60%: Trung bình
- 60% - 80%: Tương đối cao
- 80% - 100%: Cao

3. Kết quả và bàn luận

3.1. Một số khái niệm

Chất thải là vật chất ở thể rắn, lỏng, khí hoặc ở dạng khác được thải ra từ hoạt động sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, sinh hoạt hoặc hoạt động khác [8].

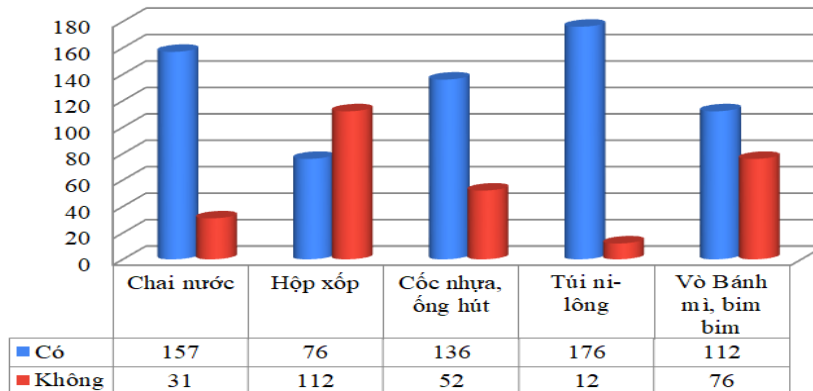
Chất thải rắn là chất thải ở thể rắn hoặc bùn thải [8].

Rác thải: Các chất liệu, vật thể hoặc sản phẩm mà người sử dụng vứt bỏ đi sau khi chúng đã được sử dụng, bị hư hỏng hay vì buộc phải vứt bỏ đi vì lý do nào đó khác. Rác thải được phân làm nhiều loại dựa trên đặc tính của chúng như: rác thải nhựa, rác thải giấy, rác thải kim loại, rác thải khí hay dựa trên tính chất hóa học: rác thải vô cơ hay rác thải hữu cơ, rác có thể phân hủy hoặc không thể phân hủy [9].

Chất thải nhựa có nguồn gốc chủ yếu từ các hoạt động sinh hoạt, tiêu dùng của người dân; từ hoạt động sản xuất của các cơ sở sản xuất, kinh doanh trên đất liền và các nguồn thải trên biển bao gồm các hoạt động vận tải, đánh bắt, sự cố thiên nhiên, chất thải trôi nổi trên biển và các hoạt động khác. Tại Việt Nam, cũng như trên thế giới, gần 50% sản phẩm nhựa được thiết kế, sản xuất phục vụ mục đích sử dụng một lần và sau đó thải bỏ. Trong tổng lượng chất thải nhựa thải bỏ, chỉ có một phần được thu hồi - tái chế, một phần được xử lý bằng biện pháp thiêu đốt hoặc chôn lấp. Trong thành phần chất thải rắn sinh hoạt tại các đô thị của Việt Nam trung bình có từ 3,4% - 10,6% là nhựa và ni-lông [10].

3.2. Các loại chất thải nhựa của sinh viên trường Đại học Khoa học thải ra hàng ngày

Theo quan sát sơ bộ về các loại chất thải nhựa mà sinh viên trường Đại học Khoa học thường thải ra hàng ngày là chai nước, hộp xốp, cốc ống hút nhựa, túi ni- lông, vỏ bánh mì, vỏ bìm bìm. Sau đó tác giả đã tiến hành khảo sát và thu được kết quả được biểu thị ở hình 1.

Hình 1. Các loại chất thải nhựa hàng ngày của sinh viên trường ĐH Khoa học

(Nguồn: Kết quả tác giả điều tra 2021)

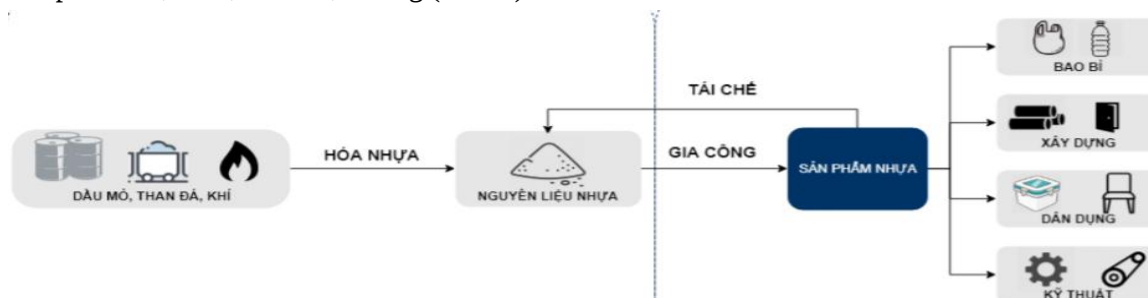
Qua kết quả điều tra thể hiện ở hình 1 có thể dễ dàng nhận thấy hàng ngày sinh viên đều thải ra ít nhất 1 loại chất thải nhựa như chai nước, hộp xốp, cốc nhựa ống hút, túi ni- lông, vỏ bánh mì, vỏ bìm bìm. Trong đó chia thành 2 nhóm, nhóm có tỷ lệ có thải nhiều hơn rõ rệt so với nhóm có tỷ lệ không thải gì hàng ngày, cụ thể là lượng túi ni – lông được sinh viên thải ra nhiều nhất, trong tổng số 188 sinh viên được phỏng vấn thì có 176 sinh viên thải ít nhất 1 túi ni – lông/ 1 ngày, tiếp đến là các chai nước dùng một lần cũng được thải nhiều, tới 83,5% số sinh viên được phỏng vấn có thải chai nhựa. Tiếp đến là cốc ống hút nhựa và vỏ bánh mì, bìm bìm thải ra lần lượt là 72,3% và 59,6%. Đây cũng là những con số tương đối cao. Nhóm 2 là nhóm có tỷ lệ thải hàng ngày ít hơn với nhóm không thải hàng ngày đó là về hộp xốp, lượng có thải 19,4%.

Đối với nhóm có thói túi ni-lông hàng ngày chiếm tới 93,62% tổng số sinh viên được khảo sát. Chủ yếu trong việc đi chợ mua thức ăn hay mua bánh mì pate ăn sáng, đều có sử dụng túi ni lông. Chỉ có 12 sinh viên tương ứng 6,38% không thải ra túi ni- lông hàng ngày, những sinh viên này là những sinh viên thường ăn cơm tại căng –tin buổi trưa, chiều và ăn sáng luôn tại cửa hàng bán đồ ăn sáng hoặc không ăn sáng. Tuy nhiên khi được hỏi kỹ hơn thì trung bình 2-3 ngày, các em đó sẽ thải ít nhất 1 túi ni- lông. Điều đó có thể thấy túi ni – lông là phần chất thải nhựa không thể thiếu trong cuộc sống hàng ngày của sinh viên, khi được hỏi tại sao lại sử dụng túi ni – lông thì có tới 89,4% tương ứng với 168 sinh viên cho rằng sử dụng túi ni- lông vì sự tiện lợi. Ngoài ra có tới trên 45% sinh viên được phỏng vấn cho rằng dùng túi ni – lông vì nó nhẹ và cũng từng ấy con số sinh viên cho rằng sử dụng túi ni- lông vì chưa có sản phẩm thay thế. Một số lượng nhỏ (20,7% sinh viên) được phỏng vấn cho rằng vẫn còn sử dụng túi ni- lông vì nó rẻ bởi gần như khi sử dụng túi ni- lông họ không phải trả tiền, đó như là hàng khuyến mại nên gần như sinh viên chỉ sử dụng mà không quan tâm đến giá thành của nó.

Nhóm không thải hộp xốp hàng ngày là 112 sinh viên, nhiều hơn nhóm có thói hộp xốp là 36 sinh viên. Đối với nhóm thường thải hộp xốp mỗi ngày, các bạn sinh viên thường sử dụng hộp xốp đựng xôi ăn sáng và hộp xốp đựng cơm ăn trưa, ăn tối. Số lượng hộp xốp thải bỏ trung bình mỗi ngày từ 1 – 3 hộp/ 1 bạn. Trong số 76 sinh viên có thói hộp xốp hàng ngày, 100% ý kiến đưa ra là các bạn sử dụng vì sự tiện lợi, các bạn không phải cầm theo bất cứ thứ gì mỗi khi mua đồ. Hơn nữa, khi người bán hàng đưa cho thì các bạn cầm luôn chứ không quan tâm đến những vấn đề khác.

3.3. Nhận thức về nguồn gốc, thời gian phân hủy của nhựa

Vật liệu nhựa không chỉ là một nguyên liệu đồng nhất mà bao gồm rất nhiều loại với các tính chất khác nhau và tính ứng dụng riêng. Vật liệu nhựa là các hợp chất có nguồn gốc từ nguyên liệu hóa thạch như dầu mỏ, khí tự nhiên, than đá. Sau khi được sử dụng, vật liệu nhựa có khả năng tái chế để hoàn thành một vòng tuần hoàn của sản phẩm nhựa. Ngoài các nguyên liệu hóa thạch để làm vật liệu nhựa thì các nguyên liệu sinh học mà điển hình là tinh bột ngô, khoai, sắn,... cũng có thể làm thành vật liệu nhựa. Tuy nhiên, hiện nay trên thế giới, nguyên liệu được sử dụng làm vật liệu nhựa trên thế giới hầu hết có nguồn gốc từ nguyên liệu hóa thạch [11]. Quy trình sản xuất sản phẩm nhựa được thể hiện trong (hình 2).

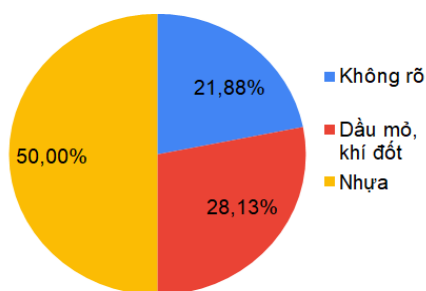

Hình 2. Sơ đồ quy trình sản xuất sản phẩm nhựa [11]

Túi ni-lông là một sản phẩm nhựa nên tác giả đã tiến hành điều tra nhận thức cơ bản của sinh viên trường Đại học Khoa học về nguyên liệu để sản xuất ra túi ni- lông. Câu hỏi này đã được đề cập trong phần nhận thức của phiếu khảo sát dưới dạng câu hỏi đóng một lựa chọn. Kết quả nghiên cứu khảo sát được thể hiện ở hình 3.

Trong số 188 sinh viên được khảo sát, có 94 sinh viên, chiếm tỷ lệ cao nhất đạt 50% nhận thức được túi ni- lông có nguồn gốc từ nhựa. 28,13% số sinh viên biết được nguyên liệu đầu tiên để sản xuất ra túi ni-lông là dầu mỏ, khí đốt. 21,88% còn lại tương ứng với 41 sinh viên không rõ nguyên liệu để sản xuất ra túi ni- lông là gì và đây cũng là một con số khá lớn, chiếm tới gần ¼ số sinh viên được khảo sát không biết về nguyên liệu để sản xuất túi ni-lông.

Điều này cho thấy nhận thức của sinh viên về nguồn gốc để sản xuất ra túi ni-lông vẫn còn ở mức tương đối thấp.

Hình 3. Kết quả điều tra nhận thức của sinh viên Trường Đại học Khoa học về nguồn gốc của túi Ni-lông
(Nguồn: Kết quả tác giả điều tra 2021)

Túi ni-lông là từ thông dụng được dùng để chỉ loại bao bì nhựa mỏng có quai xách thường được dùng để chứa đựng hàng hóa và nó được chế tạo lần đầu tiên vào những năm 1960, được sử dụng đầu tiên tại các siêu thị ở Mỹ vào năm 1977 và phổ biến trên thế giới vào những năm 1980. Vòng đời túi ni-lông thường ngắn nhưng việc sản xuất ni-lông tiêu tốn nguyên liệu hóa thạch và sử dụng nhiều năng lượng, phát sinh nhiều khí thải. Do đó, sử dụng quá mức túi ni-lông đồng nghĩa lãng phí nguyên liệu và năng lượng, làm cạn kiệt nguồn tài nguyên không tái tạo (dầu mỏ), gây ô nhiễm không khí, góp phần gây mưa axit, làm tăng hiệu ứng nhà kính, thúc đẩy biến đổi khí hậu toàn cầu [12]. Đồng thời với đó, theo nghiên cứu về thời gian phân hủy của túi ni-lông là rất dài, mất khoảng từ 400- 1000 năm túi ni-lông mới có thể phân hủy được hoàn toàn [13]. Tác giả đã phỏng vấn sinh viên về nhận thức thời gian túi ni-lông có thể phân hủy thu được kết quả như trong bảng 1.

Bảng 1. Nhận thức của sinh viên trường ĐH Khoa học về thời gian phân hủy túi Ni-lông

Sinh viên nhóm ngành	5 - 10 năm		10 - 100 năm		100 năm - 200 năm		Rất lâu		Không quan tâm		Tổng
	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	
Khoa học quản lý	4	8,33	4	8,33	6	12,5	31	66,7	2	4,17	47
Du lịch	6	12,5	0	0	2	4,2	39	83,3	0	0	47
Luật	4	8,3	4	8,3	8	16,7	31	66,7	0	0	47
Môi trường	0	0	0	0	2	4,3	45	95,7	0	0	47
Tổng	14	7,3	8	4,2	18	9,6	136	72,3	2	1,04	188

(Nguồn: Kết quả tác giả điều tra năm 2021)

Qua bảng 1 về nhận thức của sinh viên trường ĐH Khoa học về thời gian phân hủy túi ni-lông có thể thấy trong tổng số 188 sinh viên được phỏng vấn, có 79,16% sinh viên nhận thức đúng về thời gian phân hủy túi ni-lông là rất lâu. Trong đó, 95,7% sinh viên học ngành Môi trường được phỏng vấn có nhận thức đúng về thời gian phân hủy của túi ni-lông. Tiếp đến là 83,3% sinh viên nhóm ngành Du lịch có nhận thức đúng về thời gian phân hủy của túi ni-lông và 66,7% số sinh viên của 2 ngành Khoa học quản lý và Luật có nhận thức đúng.

Trong tổng số các sinh viên được phỏng vấn, có 4,17% sinh viên không quan tâm tới thời gian phân hủy của túi ni-lông tương ứng với 2 sinh viên. Tiếp đến là 7,3%, 4,2% và 9,6% sinh viên tương ứng với 14, 8 và 18 sinh viên cho rằng thời gian phân hủy túi ni-lông chỉ mất 5- 10 năm, 10- 100 năm và 100 – 200 năm. Tổng số sinh viên có nhận thức chưa đúng về thời gian phân hủy của túi ni-lông chiếm 22,3% tổng số sinh viên được khảo sát của toàn trường. Những sinh viên nhận thức sai này chủ yếu là sinh viên thuộc nhóm ngành Khoa học quản lý, Luật, chiếm khoảng 33,3% số sinh viên được phỏng vấn mỗi ngành. 42 sinh viên có nhận thức sai về thời gian phân hủy túi ni-lông cho thấy sự bàng quan của các bạn về thời gian phân hủy của túi ni-lông và theo kết quả khảo sát thì cũng là 42 bạn sinh viên đó không quan tâm về hệ lụy tiếp theo nếu sử dụng quá nhiều túi ni-lông.

3.4. Nhận thức của sinh viên về tác động của chất thải nhựa tới môi trường

Tại Đông Nam Á, một số động vật biển có nguy cơ tuyệt chủng đã chết với một lượng lớn nhựa trong dạ dày. Tháng 6/2018, một con cá voi đã được tìm thấy ở bãi biển Songkhla (Thái Lan) bị nghẹn chết vì 80 mẫu rác nhựa nặng 8 kg trong bụng. Cùng với đó là một con rùa xanh chết ở Chanthaburi (Thái Lan). Người ta thấy trong bụng đó là những mảnh vụn nhựa từ ngư cụ, dây cao su và các mảnh vụn biển khác [14].

Có rất nhiều tác động của chất thải nhựa tới môi trường, tác giả lựa chọn một số tác động điển hình như: tác động tới sự đa dạng sinh học, tác động tới môi trường đất, tác động tới môi trường nước và cảnh quan. Tác giả đã tiến hành điều tra khảo sát và thống kê nhận thức của sinh viên Trường Đại học Khoa học về tác động của chất thải nhựa tới môi trường và kết quả thu được như bảng 2.

Bảng 2. Nhận thức của sinh viên Trường Đại học Khoa học về tác động của chất thải nhựa tới môi trường

Tác động tới môi trường	Rất ảnh hưởng		Ảnh hưởng		Bình thường		Ít ảnh hưởng		Không ảnh hưởng		Tổng	
	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %	SL	Tỉ lệ %
Suy giảm ĐĐ sinh học	92	48,94	74	39,36	15	7,98	7	3,73	0	-	188	100
Giết chết cá, rùa...	91	48,40	70	37,23	13	6,91	7	3,72	7	3,72	188	100
Suy giảm cảnh quan	105	55,85	66	35,11	17	9,04	0	-	0	-	188	100
Tác nghẽn cống rãnh	87	46,28	81	43,09	11	5,85	9	4,79	0	-	188	100
Lũ lụt, hạn hán	55	29,3	63	33,5	37	19,7	20	10,6	13	6,9	188	100
Xói mòn đất	46	24,47	66	35,11	33	17,55	31	16,5	12	6,4	188	100

(Nguồn: Tác giả điều tra năm 2021)

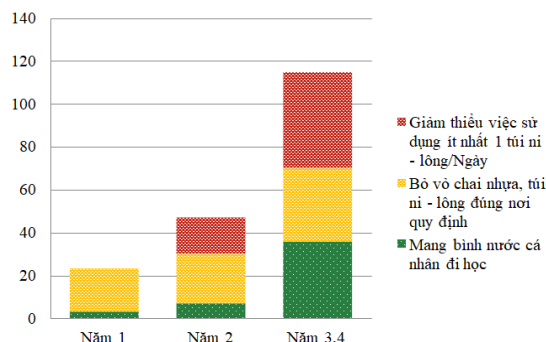
Qua bảng 2 cho thấy, nhận thức của sinh viên trường đại học về tác động của chất thải nhựa tới suy giảm cảnh quan được sinh viên đánh giá là “rất ảnh hưởng” có nghĩa là những tác động này là rõ nét nhất. Có tới 105 sinh viên được phỏng vấn, chiếm khoảng 55,85% tổng số sinh viên đánh giá chất thải nhựa rất ảnh hưởng tới cảnh quan, có thể cảnh quan sẽ bị xấu đi và có thể nhìn thấy rõ ràng. Tiếp đến là tác động của chất thải nhựa tới suy giảm đa dạng sinh học, điển hình là sẽ giết chết các loại cá, rùa biển khi ăn phải túi ni-lông, chai nhựa thì chúng có thể bị tắc nghẽn ruột do không tiêu hóa được có thể dẫn đến chết các loài cá, rùa; tỷ lệ sinh viên đánh giá chất thải nhựa rất ảnh hưởng tới đa dạng sinh học, giết chết cá ở mức trên 48,4%, đây cũng là một con số khá cao.

Tuy nhiên có 3,72% tương ứng với 7 sinh viên được phỏng vấn cho rằng rác thải nhựa không gây ảnh hưởng gì tới việc có thể giết chết cá và rùa, điều này cho thấy nhận thức của những sinh viên này chưa đúng đắn về tác động của chất thải nhựa tới hệ sinh thái và cụ thể là hệ sinh thái dưới nước trước những tác động của chất thải nhựa. Theo TS Joseph Pfaller - Đại học Florida (Mỹ), trưởng nhóm nghiên cứu cho biết: “Túi ni-lông ở trong đại dương dưới tác động của các loài vi khuẩn, tảo, nhựa sẽ có mùi thức ăn rất giống với tự nhiên. Hơn nữa, túi Ni-lông trôi nổi trên đại dương nhìn như sứa biển vì vậy túi ni-lông giống cả về hình dạng và mùi hương nên các động vật ở đại dương (cá voi, chim biển,...), đặc biệt là rùa biển, dễ vô tình nuốt phải” [14].

3.5. Ý thức của sinh viên với vấn đề chất thải nhựa trong nhà trường hiện nay

Để đánh giá được các hành động của sinh viên với vấn đề chất thải nhựa hiện nay trong nhà trường, tác giả đã tiến hành điều tra chia đối tượng theo nhóm sinh viên năm 1, năm 2 và năm 3, và năm 4 thu được kết quả thể hiện trong hình 4.

Qua hình 4 có thể dễ dàng nhận thấy tỉ lệ sinh viên sử dụng bình nước cá nhân đang có sự gia tăng mạnh mẽ trong nhóm sinh viên năm 1 và nhóm sinh viên năm thứ 3, 4. Với nhóm sinh viên năm 1 chỉ có 3 sinh viên, còn sinh viên năm thứ 2 có 7 bạn mang, nhóm sinh viên năm thứ 3, 4 có 36 bạn sử dụng bình nước cá nhân. Tỷ lệ sinh viên có ý thức giảm thiểu sử dụng ít nhất 1 túi ni-lông/ngày cũng tăng rõ rệt qua 3 nhóm sinh viên năm 1, năm 2 và năm 3, 4. Cũng có thể dễ dàng nhận thấy nhóm sinh viên năm thứ 3, 4 có tỉ lệ giảm thiểu việc sử dụng ít nhất 1 túi ni-lông/ngày nhiều nhất.

Hình 4. Hành động của sinh viên trong viên giảm thiểu chất thải nhựa
(Nguồn: Tác giả điều tra năm 2021)

Vì từ năm thứ 2, sinh viên trong trường được học học phần Môi trường và Phát triển bền vững. Trong những năm gần đây, giáo viên giảng dạy bộ môn này có lồng ghép giảng dạy về giảm thiểu việc sử dụng chất thải nhựa nên ý thức của sinh viên năm thứ 3, 4 trong vấn đề giảm thiểu chất thải nhựa có cao hơn. Cùng với đó là cuộc thi “Tái chế chất thải nhựa” do Khoa Tài nguyên & Môi trường phát động cũng đã góp phần việc giảm thiểu sử dụng, thải bỏ chất thải nhựa ra môi trường.

Trong trường ĐH Khoa học cũng có các cán bộ dọn dẹp vệ sinh, những cán bộ này có vai trò rất lớn trong việc tái sử dụng những chai nước bởi sau mỗi giờ học, các cán bộ đi dọn dẹp rác thải trong các lớp học, họ đã thu riêng những chai nước để đem về tái sử dụng làm chai đựng dấm, rượu... trong các gia đình.

4. Giải pháp

Để nâng cao nhận thức cũng như trách nhiệm của sinh viên trong việc giảm thiểu rác thải nhựa, nhà trường cần có những buổi tuyên truyền sâu, rộng hơn nữa về tác hại của chất thải nhựa tới môi trường và tới sức khỏe cộng đồng.

Cùng với đó trong các buổi sinh hoạt của các câu lạc bộ có thể đưa chuyên đề: Tái sử dụng túi ni-lông, tái sử dụng trong gia đình: đựng đồ dùng, lót thùng rác...; Thu gom, giặt sạch túi ni-lông để đem cho những người có nhu cầu sử dụng như: người bán hàng, tiệm tạp hóa, người thu mua phế liệu. Tuyên truyền cho sinh viên không thải bỏ bừa bãi ra đường phố, cống rãnh, không tự ý đốt, chôn lấp túi ni-lông...

Đoàn thanh niên có thể tạo ra nhiều hoạt động, phong trào nhằm thay đổi thói quen của sinh viên trong việc giảm thiểu sử dụng cốc nhựa, ống hút nhựa, chai nhựa. Khuyến khích sinh viên sử dụng các ống hút giấy, ống hút tre, ống hút kim loại, ống hút sinh học thân thiện với môi trường, sử dụng bình nước cá nhân.

Đoàn thanh niên hoặc các liên chi đoàn có thể tạo ra nhiều thử thách như đi chợ không sử dụng túi ni-lông, sinh viên đi mua cơm bụi thì mang cặp lồng vừa để đảm bảo sức khỏe vừa để bảo vệ môi trường.

Ngoài ra, giáo viên giảng dạy học phần Môi trường và Phát triển bền vững có thể lựa chọn chủ đề về giảm thiểu chất thải nhựa để sinh viên cùng thảo luận từ đó nâng cao nhận thức và thay đổi hành động để giảm thiểu việc sử dụng, thải bỏ chất thải nhựa.

5. Kết luận

Các loại chất thải nhựa hàng ngày của sinh viên trường Đại học Khoa học thải ra chủ yếu là chai nước, hộp xốp, cốc nhựa ống hút, túi ni-lông và vỏ bánh mì, bim bim. Trong đó tỷ lệ túi ni-lông được thải ra là nhiều nhất, có 176 sinh viên thải ra trung bình ít nhất ngày 1 túi ni-lông, chủ yếu là túi từ đi chợ. Các loại hộp xốp có số lượng sinh viên thải ra ít hơn so với sinh viên không thải, đây là một điều đáng mừng. Và cần tăng tỉ lệ sinh viên không thải chất thải nhựa ra môi trường hơn là tỷ lệ sinh viên có thải chất thải nhựa ra môi trường.

95,7% sinh viên học ngành Quản lý Tài nguyên & Môi trường là những sinh viên có nhận thức đúng đắn nhất về thời gian phân hủy chất thải nhựa có thời gian phân hủy rất lâu, từ 500-1000 năm mới có thể phân hủy hết được. Tuy nhiên, còn 33,3% số sinh viên của mỗi ngành Khoa học quản lý & Luật chưa có nhận thức đúng về thời gian phân hủy của túi ni-lông.

Đối với hành động để giảm thiểu chất thải nhựa, nhóm sinh viên năm thứ 3, 4 khi đã được học học phần Môi trường & Phát triển bền vững đã có tỉ lệ cao hơn trong việc góp phần làm giảm thiểu chất thải nhựa như mang bình nước cá nhân đi học, giảm sử dụng ít nhất 1 túi ni – lông/ngày, vứt chất thải nhựa đúng nơi quy định.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] Unesco, *Current situation of plastic waste in Cu Lao Cham Biosphere Reserve - Hoi An*, Youth innovation for ocean, 14/07/2020. [Online]. Available: https://en.unesco.org/sites/default/files/tai_lieu_tham_khao_chuong_trinh_tim_kiem_y_tuong_sang_tao_vi_mot_dai_duong_khong_nhua_.pdf. [Accessed Apr. 16, 2021].
- [2] United Nations Environment programme, *Youth X change lifestyle and climate change*, 2011.
- [3] T. H. Nguyen, "Assessment of Cognitive - Attitude - Behavior of Studens in Can Tho University on climate change," *Journal of natural resources and environment, Can Tho university*, vol. 2020, pp. 96 - 112, 2020.
- [4] T. G. Nguyen, "Primary surveillance compositon and current conditions of plastic waste management in Long Tri a commune, Chau Thanh district, Hau Giang province," *Journal of natural resources and environment, Can Tho university*, vol. 2020, pp. 76- 85, 2020.
- [5] T. D. Vo, "Assessing the people's perception of river water pollution," *Journal of science, Can Tho University*, vol. 15b, pp. 38- 45, 2010.
- [6] V. H. T. Nguyen, "Raising awareness of plastic waste restriction for preschool children and primary school students in Thai Nguyen City and Song Cong City, Thai Nguyen Province," *TNU Journal of Science and Technology*, vol. 225, no. 04, pp. 125 - 131, 2020.
- [7] Reporting every quarterly, *The number of students are studing in Thai Nguyen Uninversity of Sciencies*, Office of Student Affairs – TNUS, 12/2020.
- [8] Ministry of natural resources and environment, *Environmental Protection law*, 2020.
- [9] Centre for social research and development, *The Handbook on Reducing - Classifying - Recycling Plastic Waste*, 2019.
- [10] Ministry of Natural Resources and Environment, *National environmental status report*, 2019.
- [11] FPT Secutities, *Reporting of plastic industry*, Solving the raw material problem, maintaining growth momentum, 8/2019. [Online]. Available: http://www.fpts.com.vn/FileStore2/File/2019/09/13/FPTSPlastic_Industry_ReportAug2019_e5e64506.pdf. [Accessed Apr. 16, 2021].
- [12] Department of Natural Resources and Environment of Ho Chi Minh City, *Training document on strengthening ny-lon bag use and disposal control*, 2015.
- [13] Kirsty Bell and Suzie Cave, *Comparison of environmental impact of plastic, paper and cloth bags*, Northern ireland assembly, 2011.
- [14] V. T. H. Nguyen, *Plastic waste - death from sea creatures*, 02/07/2020. [Online]. Available: <https://viettimes.vn/rac-thai-nhua-tu-than-cua-cac-loai-sinh-vat-bien-post133427.html>. [Accessed Ap. 16, 2021].